

I.

Žalobca je fyzická osoba, občan Slovenskej republiky. Na základe menovania Svätej Stolice pôsobil do 06.06.2009 ako arcibiskup Trnavskej arcidiocézy. Po vysviacke nového biskupa Mons. Róberta Bezáka je žalobca emeritným arcibiskupom a metropolitom.

Žalovaný je právnickou osobou zapísanou v Obchodnom registri Okresného súdu Bratislava I. Je vydavateľom týždenníka .týždeň a prevádzkovateľom internetovej stránky www.tyzden.sk.

Časopis .týždeň mal podľa oficiálnych štatistík v čase publikovania článkov priemernú predajnosť 15.717 ks.

Dôkaz:

- informatívny výpis z OR žalovaného
- štatistika z www.medialne.sk o priemernom predanom náklade týždenníkov za mesiac máj 2009

II.

Miestna príslušnosť Okresného súdu Trnava je daná v zmysle ustanovenia § 88 písm. o) O. s. p. bydliskom žalobcu.

III.

V pondelok dňa 25.05.2009 (dva týždne pred verejne známym odchodom žalobcu z funkcie arcibiskupa) bola na titulnej strane čísla 21/2009 týždenníka .týždeň uverejnená podobizeň žalobcu s kreslenými postavičkami šepkajúceho anjela a čerta pri ušiach a titulkom „*Tajomstvo Jána Sokola*“ a podtitulkom „*Prečo poslal arcibiskup na účet bývalého eštebáka pol miliardy korún?*“

V samotnom vydaní týždenníka .týždeň sú žalobcovi venované dva články *Editorial - „Podivný svet arcibiskupa Sokola“*, ktorého autorom je šéfredaktor a podpredseda predstavenstva žalovaného pán Štefan Hríb a článok „*Sokolov tieň*“ autorov Jozefa Majchráka a Martina Hanusa. Ďalší článok s cirkevnou problematikou „*Smrt' kňaza Poláka*“ autora Patrika Dubovského obsahuje informácie aj o osobe žalobcu, vrátane dvojstranovej fotografie žalobcu z leta roku 1989.

Dôkaz:

- číslo 21/2009 týždenníka .týždeň

IV.

V článku „*Podivný svet arcibiskupa Jána Sokola*“ šéfredaktor týždenníka .týždeň uvádza dôvody, ktoré viedli týždenník .týždeň k zverejneniu informácií o kauze prevodu sumy 500.000.000,- Sk na účet bývalého agenta ŠtB Štefana Náhlíka.

V článku boli uverejnené aj nasledovné tvrdenia:

„...Podľa našich informácií, ktoré nám potvrdili tri veľmi dôveryhodné zdroje, previedol Ján Sokol v roku 1998 na účet bývalého agenta ŠtB Štefana Náhlíka postupne 500 miliónov korún. Stalo sa tak formou piatich splátok vo výške približne 100 miliónov. Tieto peniaze pritom cirkvi nikdy oficiálne nechýbali, pretože neboli zahrnuté do účtovníctva

Bratislavsko-trnavskej arcidiecézy. Stovky miliónov korún boli totiž na osobitnom účte, ktorým disponoval práve Ján Sokol. Peniaze pochádzali z predaja rôznych pozemkov vo vlastníctve cirkvi. Keďže sa peniaze pohybovali v akejsi čiernej zóne a neboli súčasťou oficiálneho účtovníctva cirkvi, je dosť možné, že ani samotný Vatikán sa o tej transakcii nikdy nedozvedel.

Podľa našich informácií pochádzalo spomenutých 500 miliónov z predaja cirkevných pozemkov na Zlatých Pieskoch (pozemok dnešného Tesca) a niektorých ďalších pozemkov.

Arcibiskup Zvolenský na otázku .týždňa, či má informácie, že arcibiskup Ján Sokol previedol na konci 90. rokov v piatich splátkach 500 miliónov na účet Štefana Náhlíka a či teda jeho arcidiecéze 500 miliónov korún chýba, odpovedal diplomaticky: „Pán arcibiskup Sokol ma o tejto záležitosti neinformoval a vzhľadom na to by odpovede na ďalšie otázky boli iba hypotetické.“

...“Kde teda 500 miliónov skončilo a čo vlastne tento prípad znamená? Nie nevyhnutne to, že by arcibiskup Sokol peniaze zneužil na vlastné obohatenie. Je dobre možné, že je „len“ v područi čudných kruhov z minulosti, ktoré ho dlhodobo manipulujú a ťazia z toho. Neuveriteľne nezodpovedné narábanie s peniazmi, ktoré patria cirkvi, skôr ukazuje, že arcibiskup Sokol podľahol pocitu bohorovnosti, pri ktorom je všetko dovolené, pretože hodnostár sa nemýli a akoby ani nepodlieha svetským zákonom. Ján Sokol bol vysvätený za biskupa ešte počas komunizmu. Hovorilo sa, že išlo o kompromis medzi komunistami, ktorí žiadneho nového biskupa nechceli povoliť, a cirkvou, ktorá nového biskupa nevyhnutne potrebovala. Po 20 rokoch sa však zdá, že nešlo o kompromis, ale skôr o premyslený ťah ateistického režimu, ako cirkvi dlhodobo uškodiť. Príbeh Jána Sokola toto zdanie postupne mení na istotu“.

Podľa autora článku mal žalobca ako arcibiskup vtedajšej Bratislavsko - trnavskej arcidiecézy pri predaji cirkevných pozemkov na Zlatých pieskoch, na ktorých bolo neskôr postavené TESCO Zlaté Piesky, konat' nezodpovedne a v rozpore so záujmami cirkvi. Už v úvode článku si autor dovoľuje skonštatovať zlyhanie cirkvi.

Žalovaný nepredložil jediný čo len trochu konkrétny dôkaz, ktorý by preukazoval akékoľvek zlyhanie žalobcu pri nakladaní s cirkevným majetkom. Predstava, že by nikomu za 10 rokov nechýbalo 500 miliónov Slovenských korún získaných pri predaji rozsiahlych cirkevných pozemkov na území Bratislavy, je jednoducho neuveriteľná.

Vzhľadom na skutočnosť, že kúpna cena za pozemky na bratislavských Zlatých Pieskoch bola kupujúcim obchodnou spoločnosťou TESCO STORES SR, a.s. so sídlom Kamenné nám. 1/A, 815 61 Bratislava, IČO: 31 321 828 uhrádzaná v cudzej mene, britských librách, prebiehala celá transakcia pod prísny dohľad Ministerstva financií Slovenskej republiky ako devízového orgánu v zmysle ustanovenia § 4 ods. 1 zákona č. 202/1995 Z. z. Devízový zákon v znení neskorších predpisov. Ministerstvo financií Slovenskej republiky schvalovalo jednotlivu kúpnu cenu za každú z prevádzaných parciel. Úhrnná kúpna cena za prevádzané pozemky bola podstatne nižšia, ako uvádza žalovaný.

Vyplatenie kúpnej ceny predávajúcemu bolo viazané na nadobudnutie vlastníckeho práva kupujúceho k nehnuteľnostiam. Kupujúci vlastnícke právo k nehnuteľnostiam nadobudol až v marci roku 2001. Žalovaný sa po zverejnení informácií pre médiá vyjadril, že ním zverejnené informácie boli v tejto časti nepresné.

Žalobca vyhlasuje, že peňažné prostriedky prijaté pri prevode cirkevných pozemkov, boli prijaté na arcidiecézny účet. Vždy figurovali v evidencii cirkvi, rovnako ako ich ďalšie

využitie. Žalobca dôrazne popiera, že by v minulosti niekedy zrealizoval prevod akejkoľvek finančnej čiastky na účet pána Štefana Náhlíka. V tomto konkrétnom prípade časť kúpnej ceny po splnení si daňových povinností pripadla bratislavskej farnosti Rača ako vlastníkovi pozemkov na Zlatých Pieskoch a časť kúpnej ceny arcidiecéze.

Bez ohľadu na závažnosť obvinenia žalobcu, že previedol 500.000.000,- Sk na Štefana Náhlíka, ktoré nie je podložené žiadnym konkrétnym dôkazom, ale len tvrdením „troch dôveryhodných zdrojov“, ako rovnako závažné vyznieva tvrdenie, že žalobca mal podľahnúť akémusi vydieraniu, nátlaku zo strany bývalého agenta ŠtB. Žalovaný nepovažoval za potrebné toto svoje tvrdenie preukázať akýmikoľvek relevantnými dôkazmi. Zverejnené tvrdenia sú uvádzané ako jednoznačne podložené, bez akéhokoľvek pripustenia možnosti, že by sa žalobca uvedeného konania nemusel dopustiť.

V závere článku autor píše, že menovanie žalobcu za arcibiskupa malo za cieľ uškodiť katolíckej cirkvi a jeho pôsobenie vo funkcii arcibiskupa uškodilo cirkvi. Ide o ničím nepodložené hrubé zneváženie a pošpinenie celoživotnej služby žalobcu cirkvi, dva týždne pred jeho odchodom z funkcie arcibiskupa.

V.

V článku nazvanom „*Sokolov tieň*“ autori bez akéhokoľvek relevantného dôkazu píšú v úvode o prevode peňažných prostriedkov 500.000.000,- Sk na účet pána Štefana Náhlíka ako o jednoznačne preukázanej skutočnosti:

„V čase, keď arcibiskup Ján Sokol poslal na účet bývalého agenta ŠtB Štefana Náhlíka postupne pol miliardy korún, sa vzťah oboch mužov v niečom zmenil. Náhlík sa približne od toho času na Arcibiskupskom úrade v Trnave už viac neobjavoval.

Čo robil Náhlík od roku 1998 a najmä, ako naložil s pol miliardou korún, nevieme. Napokon, nepoznáme odpoveď ani na omnoho kľúčovejšiu otázku: prečo vlastne arcibiskup takú obrovskú sumu, ktorú získal z predaja cirkevných pozemkov, neposlal automaticky na arcidiecézny účet, ale na účet jedného človeka? Medzi najzasvätejšími ľuďmi v cirkevných kruhoch sa šíria rôzne dohady: napríklad o tom, že Náhlík Sokola celý čas niečím vydieral, ale aj o tom, že obaja konali dobrovoľne a so spoločným záujmom. Ako to bolo naozaj, vedia zrejme iba oni dvaja.“

V závere článku autori uvádzajú:

„Škoda, že Ján Sokol nechce o Náhlíkovi ani o pozadí neveriteľnej transakcie prehovoriť. Pravda by mohla po tých dlhých rokoch konečne oslobodiť.“

Citované pasáže vytvárajú pre čitateľa dojem, že žalobca mal spreneveriť cirkevný majetok astronomické hodnoty v prospech cudzej osoby, bývalého agenta ŠtB a že žalobca mal byť v úzkom vzťahu s agentom ŠtB, ktorý sa mal aktívne podieľať na akciách ŠtB proti rádu františkánov. O neexistujúcej transakcii sa bez existencie akýchkoľvek dôkazov píše ako o jasne preukázanej skutočnosti, o ktorej žalobca nechce prehovoriť.

Ako je uvedené už vyššie, kúpna cena za predaj pozemkov bola riadne zdanená a prijatá na arcidiecézny účet. Akékoľvek špekulácie na túto tému sú absolútne nedôvodné a nepreukázané.

VI.

V článku „*Násilná smrť kňaza Poláka*“ sa autor osobe žalobcu venuje len nepriamo, napriek tomu ide asi o najzávažnejší zásah do osobnostných práv žalobcu. Hoci autor článku výslovne uvádza, že netvrdí, že by mal Ján Sokol niečo spoločné so smrťou kňaza Poláka, dvojstránke 16-17 dominuje fotografia žalobcu v záhrade Arcibiskupského úradu v Trnave zo septembra 1989. Fotografia žalobcu je najväčšou spomedzi všetkých fotografií k tomuto článku. Pokiaľ podľa autora článku žalobca nemá nič spoločné so smrťou kňaza Štefana Poláka, ku ktorej došlo 08.10.1987, je nepochopiteľné, že ako obrazová príloha k tomuto článku bola použitá fotografia žalobcu, vyhotovená o dva roky neskôr v úplne inej súvislosti.

Zverejnením fotografie žalobcu a obsahom samotného článku došlo k protiprávnemu zásahu do zákonom chránených zložiek osobnosti žalobcu, a to najmä do jeho občianskej cti a vážnosti v spoločnosti, ako aj do prejavov osobnej povahy.

Žalobca nikdy nedal svoje prívolenie na uverejnenie fotografie v článku. Táto fotografia bola vyhotovená v minulosti, skôr ako bol publikovaný článok. Je jednoznačné, že v zmysle ustanovenia § 12 ods. 1 Občianskeho zákonníka bolo na uverejnenie fotografie žalobcu potrebné prívolenie žalobcu, nakoľko nie je v danom prípade aplikovateľné ustanovenie o tzv. spravodajskej licencií (§ 12 ods. 3 Občianskeho zákonníka). V žiadnom prípade sa totiž nejednalo o použitie fotografie pre tlačové spravodajstvo, a to najmä vzhľadom na povahu časopisu .týždeň ako spoločenského týždenníka a nie média, ktorého základným cieľom a poslaním je spravodajská činnosť. Občiansky zákonník tiež jasne stanovuje, že ani použitie obrazových snímkov v zmysle spravodajskej licencie nesmie byť v rozpore s oprávnenými záujmami fyzickej osoby, teda forma, rozsah i spôsob ich použitia musí vždy zodpovedať účelu spravodajskej licencie.

Napriek deklarovanej snahe autora článku nespájať žalobcu so smrťou kňaza Štefana Poláka je nesporné, že uverejnenie dvojstranovej fotografie žalobcu vedľa titulku „*Násilná smrť kňaza Poláka*“, a ďalší obsah článku evokuje v čitateľovi dojem, že medzi smrťou kňaza Štefana Poláka a osobou žalobcu existuje priama či nepriama súvislosť. Je neprimerané a zo strany redakcie časopisu .týždeň nezodpovedné, ak v článku na nejakú tému uverejní väčšiu fotografiu a informáciu o osobe, ktorá s témou článku súvisí len okrajovo, predovšetkým v prípade, ak sa článok venuje viacerým teóriám o dôvodoch násilnej smrti kňaza Štefana Poláka, činnosti ŠtB a priebehu a výsledkoch vyšetrovania. O to viac, keď je táto osoba zobrazená na titulnej strane, na strane 4 a na stranách 12 a 13 sa nachádza veľká dvojstranová fotografia žalobcu.

V odseku článku s titulkom „*Kto mohol mať motív*“ na strane 19 píše autor ... „*Po návrate z Ríma začal Štefan Polák pripravovať tajnú správu pre Sv. Otca o stave cirkvi na Slovensku. V napätej atmosfére československo- vaticánskych rokovaní a v čase vážnej choroby trnavského arcibiskupa Júliusa Gábriša v tejto správe poukazoval na kňazskú nehodnosť niektorých kandidátov na biskupský stolec v Trnavskej arcidiecéze, menovite údajne na seredského dekana Jána Sokola a piešťanského dekana Milana Medeka. Obaja boli činní v Pacem in Terris a evidovaní ako tajní spolupracovníci ŠtB.*“

Napriek tomu, že autor článku sa venuje v rámci svojho pôsobenia v Ústave pamäti národa problematike vzťahu komunistického režimu s cirkvami, uvádza nepresné informácie. Žalobca nikdy nepôsobil v komunistickom režime vytvorenom hnutím prorežimných duchovných Pacem in Terris. Pokiaľ sa aj v materiáloch ŠtB objavujú takéto informácie, ide o informácie nepresné a nepravdivé. Žalobca sa pri službe cirkvi nemohol vyhnúť stretnutiam s kňazmi, ktorí pôsobili v tomto združení.

Zo správ ŠtB ako aj ďalších dokumentov je jednoznačné, že žalobca s hnutím Pacem in Terris nespolupracoval a naopak aktívne vystupoval proti činnosti tohto hnutia. Je známe, že práve predstavitelia prorežimného hnutia Pacem in Terris ostro nesúhlasili s udelením súhlasu vlády vtedajšej Československej socialistickej republiky s menovaním žalobcu za arcibiskupa Trnavskej arcidiecézy, z dôvodu, že videli vo vymenovaní žalobcu ohrozenie ďalšieho fungovania hnutia. Ako vyplýva aj z priložených listinných dôkazov, ŠtB hodnotila osobu žalobcu ako nespoľahlivú a protivládne orientovanú.

Pri predkladaní návrhov na menovanie nového biskupa bola v zmysle vyššie uvedených skutočností osoba žalobcu považovaná za prijateľnú pre Svätú Stolicu, avšak za neprijateľnú pre Československý štát.

K otázke svojho údajného pôsobenia v ŠtB sa žalobca vyjadril už v minulosti a nepovažuje za potrebné sa ďalej k tejto téme vyjadrovať.

Autor článku rozvíja rôzne teórie o neobjasnenej vražde kňaza Štefana Poláka. S odvolaním sa na výpoveď príslušníka ŠtB Pavla Rumana autor píše:

.... "Ako sme už uviedli, ŠtB razila teóriu o homosexualite Štefana Poláka, čo počas tohto vyšetrovania uviedol vo svojej výpovedi bývalý príslušník ŠtB Pavol Ruman. Dozvedel sa to údajne od farára Rudolfa Vaška. Ruman tiež uviedol, že vtedajší prefekt seminára Cyrilometodskej bohosloveckej fakulty Sokol mal problém so svojim sľubom celibátu voči bohoslovcovi Štefanovi Polákovi. Toto je strohé konštatovanie bývalého príslušníka ŠtB, majúceho kedysi „na starosti“ cirkvi, ktorý ho pod trestom za možnú krivú výpoveď už po novembri 1989 učinil pred vyšetrovateľom. Táto výpoveď je zachytená v oficiálnom spise Generálnej prokuratúry. Keď tento problém otvoril Andrej Štiavnický, arcibiskup Sokol odpovedal, že farára Vaška považuje za chorého a paranoického. Farár Vaško zomrel v roku 2008. Štefan Polák Rudolfovi Vaškovi dôveroval a ten, podobne ako aj tajne vysvätený biskup Peter Dubovský, mu dôveru opätovoľ. Ak ŠtB zaistila spomínaný Polákov list o nehodnosti biskupských kandidátov do Vatikánu na hraniciach či svojou agentúrou priamo vo Vatikáne, potom jej tento list obsahujúci aj možnú zmienku o homosexualite Jána Sokola musel prekážať."

Obvinenie žalobcu, ktorý celý svoj život zasvätil službe Rímskokatolíckej cirkvi, z porušovania celibátu, navyše s iným mužom, zavraždeným kňazom Štefanom Polákom, je mimoriadne závažné. Je pozoruhodné, že autor na jednom mieste píše, ako príslušník ŠtB Ruman klamal o tom, kedy spoznal kňaza Štefana Poláka. Už ďalej však autor článku, odborník na problematiku vzťahu komunistického režimu k cirkvám, považuje ďalšiu časť výpovede tejto osoby za vierohodnú v celom rozsahu.

Tak ako aj v predchádzajúcich článkoch aj v tomto texte absentuje akékoľvek pripustenie možnosti, že zverejnené informácie o žalobcovi nemusia byť pravdivé.

Vzhľadom na skutočnosť, že v článku uvádzaní Štefan Polák, Rudolf Vaško a Peter Dubovský sú mŕtvi, žalobca môže len prehlásiť, že sa nikdy nedopustil porušenia celibátu. Citovanie obsahu výpovedí príslušníkov ŠtB a záznamov ŠtB nie je možné vykonávať nekriticky. Autor článku pôsobí v Ústave pamäti národa, mal by preto poznať fungovanie tejto organizácie a prácu jej príslušníkov, namiesto toho selektívne narába s obsahom záznamov ŠtB.

Žalobca považuje za potrebné na obranu svojej cti uviesť, že má vedomosť o tom, že Svätá Stolica pred navrhnutím jeho osoby za biskupa vykonala dôkladné kánonické vyšetrovanie žalobcu z hľadiska spôsobilosti na vykonávanie jednej z najvyšších cirkevných funkcií. Takéto kánonické vyšetrovanie bolo vykonané približne u viac ako 100 kňazov, ktorých si

na ordinariát v Trnave predvolala delegácia Svätej Stolice (Mons. Colasuonno, Mons. Bukovský).

Žalobca má rovnako vedomosť, že pán Rudolf Vaško bol ohľadne obt'azovania k tejto veci vypočutý príslušnými cirkevnými hodnosťami. Rudolf Vaško akýkoľvek náznak pravdivosti vyššie uvádzaných obvinení pod prísahou jednoznačne poprel.

Dôkaz:

- denné situačné správy ŠtB z novembra a decembra 1989
- správa o štátnobezpečnostnej situácii v SSR v roku 1987
- príloha k dennej situačnej správe zo dňa 19.05.1989
- návrh kandidátov na menovanie biskupov pre jednotlivé diecézy v SSR zo dňa 23.09.1987
- vyjadrenie PhDr. Vincenta Máčovského námestníka ministra - riaditeľa Sekretariátu vlády SSR pre veci cirkevné zo dňa 23.09.1987
- vyhlásenie Rudolfa Vaška pred zástupcami arcidiecézy

VII.

Kauza prevodu peňažných prostriedkov získaných pri predaji cirkevných pozemkov na Zlatých Pieskoch, na ktorých bolo neskôr postavené TESCO Zlaté Piesky a predovšetkým samotná osoba žalobcu, sa už na druhý deň po zverejnení tejto informácie stali predmetom záujmu ďalších médií. O kauze informovali všetky najpredávanejšie slovenské denníky (Nový Čas, SME, Plus Jeden Deň a Pravda) na titulných stránkach, žalobcova fotografia bola na titulnej strane bulvárnych denníkov, o kauze informovali televízie (Markíza, TA 3 a STV). Dva týždne pred odchodom z funkcie sa žalobca stal cieľom rozsiahlej mediálnej kampane, ktorá ho vykreslila ako podvodníka a osobu, ktorá musí nejakému bývalému agentovi ŠtB platiť za mlčanie.

Hovorca Konferencie biskupov Slovenska Jozef Kováčik sa pre denník SME vyjadril: „Z nášho pohľadu ide o závažné informácie. Ak by sa potvrdili, išlo by o závažné pochybenie Jána Sokola.“ Podľa článku uverejneného dňa 29.05.2009 v denníku SME s titulkom „Cirkev preverila arcibiskupa Sokola. Verí mu“ arcibiskup a metropolita bratislavskej arcidiecézy Mons. Stanislav Zvolenský preveril informácie zverejnené v týždenníku .týždeň vnútrocirkevne dostupnými prostriedkami a o výsledku informoval Apoštolského nuncia.

Zverejnenými informáciami o osobe žalobcu sa vo svojej hlavnej spravodajskej relácii Události a súhrnnej spravodajskej relácii 168 hodín zaoberala aj Česká štátna televízia ako aj česká tlač. Vzhľadom na skutočnosť, že žalobca patrí medzi najznámejších slovenských cirkevných hodnostárov, a bol v minulosti ale aj v súčasnosti v úzkom kontakte s vrcholnými predstaviteľmi rímskokatolíckej cirkvi v Českej republike (kardínál František Tomášek, kardínál Miroslav Vlk) a prichádzal do styku s českými veriacimi, vzbudila táto kauza v Českej republike značnú pozornosť.

Rovnako nemožno opomenúť skutočnosť, že žalobca je známou osobou aj v prostredí slovenskej komunity žijúcej na území USA a Kanady, ktorá intenzívne sleduje dianie na Slovensku.

Žalobcovi sa bez väčších problémov podarilo zástupcom médií (vid' napr. spravodajstvo TV Markíza dňa 27.05.2009) bezprostredne po vydaní čísla 21/2009 týždenníka .týždeň dňa 25.05.2009 preukázať, že k predaju pozemkov pre TESCO na bratislavských Zlatých pieskoch, došlo až v roku 2001. Rovnako bol schopný preukázať, že kúpna cena za tieto

pozemky bola podstatne nižšia a peniaze boli pripísané na účet Bratislavsko - trnavskej arcidiecézy.

Žalobca nemá vedomosť o tom, že by bolo v minulosti orgánmi činnými v trestnom konaní vykonávané v tejto súvislosti akékoľvek vyšetrovanie.

Po zverejnení informácií médiami o tom, že informácie zverejnené týždenníkom .týždeň sa nezakladajú na pravde, sa šéfredaktor týždenníka .týždeň pre média vyjadril, že ho mrzí skutočnosť, že nie všetky publikované informácie sú pravdivé, ale za základnou myšlienkou zverejnenej informácie, t.j. arcibiskup Sokol previedol peňažné prostriedky získané z predaja cirkevných nehnuteľností na účet bývalého agenta ŠtB, si naďalej stojí. Vo videokomentári zverejnenom na stránke www.tyzden.sk dňa 01.06.2009 s názvom „*Prečo sme napísali o Sokolovi a 500 miliónoch*“, vysvetľuje šéfredaktor dôvody, prečo bez jediného relevantného písomného dôkazu uverejnil po „niekoľkomesačnom zvažovaní“ informácie o celej kauze. Z obsahu tejto výpovede je zrejmé, že pán šéfredaktor vníma svoje zdroje ako neomylné. Je presvedčený, že ide o kauzu, kde nemohol ako novinár, ktorého jediným cieľom je len pravda, mlčať. Tieto svoje vyjadrenia uzaviera vetou:

„A my sme to zverejnili preto, lebo sa nám zdalo, že v tej situácii - pri povahe tých troch zdrojov a pri povahe arcibiskupa Jána Sokola by bolo novinársky zbabele mlčať.“

Z tejto vety je jednoznačné, že celá kauza nie je už o objektívnej žurnalistike, ale čisto o vzťahu pána šéfredaktora a jeho týždenníka k osobe žalobcu. Čiernobiele, selektívne publikovanie informácií, osobná animozita pri žurnalistike by sa u tak renomovaného žurnalistu a rešpektovaného časopisu nemali vyskytovať.

Dôkaz:

- titulná strana denníka Plus Jeden Deň zo dňa 26.05.2009
- titulná strana denníka SME zo dňa 26.05.2009
- titulná strana denníka Pravda zo dňa 27.05.2009
- titulná strana a strana 2 a 3 denníka Nový Čas zo dňa 26.05.2009
- titulná strana denníka Nový Čas zo dňa 27.05.2009
- článok v denníku SME zo dňa 29.05.2009
- prepis videokomentára Štefana Hríba zo dňa 01.06.2009 (zdroj www.tyzden.sk)

VIII.

Žalobca bol v období totalitného režimu opakovane vystavovaný represiiám zo strany štátnej moci pre svoje náboženské presvedčenie a službu cirkvi.

26. júla 1989 bol žalobca menovaný vtedajším pápežom Jánom Pavlom II. za arcibiskupa Trnavskej arcidiecézy. Žalobca zohral kľúčovú úlohu pri snahe o obnovu pôvodného postavenia Rímskokatolíckej cirkvi po spoločenských zmenách v roku 1989. Žalobca je významnou morálnou autoritou Rímskokatolíckej cirkvi a aktívne sa podieľal aj na zmenách organizačného rozdelenia cirkevných provincií na Slovensku.

Žalobca sa v minulosti ako aj v súčasnosti často stával obeťou rôznych cielených mediálnych kampaní vedených voči jeho osobe.

Zverejnenie nasledovných nepravdivých informácií a obvinení o žalobcovi:

- nezodpovedné nakladanie s cirkevným majetkom

- sprenevera
- podľahnutie vydieraniu zo strany bývalého agenta ŠtB
- aktívna spolupráca s prorežimným hnutím Pacem in Terris
- obvinenie zo škodenia cirkvi pri pôsobení vo funkcii arcibiskupa
- nedodržiavanie celibátu
- sodomia;

2 týždne pred verejne známym odchodom z funkcie arcibiskupa vážnym spôsobom zasiahlo do dobrej povesti žalobcu. Nemožno sa ubrániť dojmu, že mohlo ísť o vopred pripravovanú kampaň na niečiu objednávku s cieľom uškodiť odchádzajúcemu arcibiskupovi v očiach nielen širokej cirkevnej verejnosti, ale aj v cirkevných štruktúrach a pred Svätou Stolicou.

Žalobca musel osobne podať vysvetlenie zástupcovi Svätej Stolice na Slovensku, apoštolskému nunciovi. Žalobca bol a je dennodenne konfrontovaný so zvýšenou mediálnou pozornosťou, otázkami priateľov, spolupracovníkov a veriacich k tejto kauze na Slovensku ako aj v zahraničí.

IX.

Podľa § 11 Občianskeho zákonníka fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy.

Osobnostné práva možno definovať ako právnymi predpismi priznanú a vymedzenú možnosť každého občana podľa svojej vôle nakladať so svojou osobnosťou, resp. jednotlivými stránkami svojej osobnosti voči ostatným subjektom s rovnakým právnym postavením vo svojom osobnom a majetkovom záujme, t.j. pre všestranné uplatnenie a slobodný rozvoj.

Predmetom práva občianskej cti a dôstojnosti je česť občana v jeho rozmanitých spoločenských vzťahoch jednak vo vzťahu k spoločnosti a jednak vo vzťahu k ostatným spoluobčanom.

Občianskoprávna ochrana sa poskytuje len proti takým neoprávneným zásahom, ktoré sa dotýkajú mravnej integrity osobnosti občana tým, že môžu znížiť jeho dôstojnosť, česť a vážnosť z hľadiska jeho vzťahov k spoluobčanom a ohroziť jeho postavenie a uplatnenie v spoločnosti. Pritom nie je rozhodujúce, akým spôsobom došlo k takémuto zásahu do mravnej integrity osobnosti občana; ustanovenia § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka chránia totiž občana proti rozširovaniu nepravdivých alebo znížujúcich tvrdení bez rozdielu, či k takýmto tvrdeniam došlo písomne, verbálne, tlačou, rozhlasom, televíziou a pod.

Neoprávneným zásahom je zásadne každé nepravdivé tvrdenie alebo obvinenie zasahujúce práva občana chránené v zmysle ustanovenia § 11 Občianskeho zákonníka. Subjektívna stránka pôvodcu zásahu nie je rozhodujúca, preto nie je relevantné zaoberať sa vedomosťou žalovaného o nepravdivosti tvrdenia alebo tým, či konal v úmysle ohroziť zákonom chránenú osobnosť žalobcu. Z uvedeného vyplýva, že zásadne sa nemožno úspešne brániť proti žalobe na ochranu osobnosti ani tým, že žalovaný šíril iba tie údaje, ktoré sám počul.

Občianskoprávne sankcie za neoprávnený zásah do práva na ochranu osobnosti sú teda založené na objektívnom princípe (t.j. nie je vyžadované zavinenie pôvodcu

neoprávneného zásahu), pričom súčasne sa vyžaduje, aby zásah, o ktorý ide, mal charakter neoprávneného zásahu.

Do občianskej cti fyzickej osoby je možné neoprávnené zasiahnuť nielen prednesením difamujúcich skutkových tvrdení (najmä prednesením nepravdivých skutočností) týkajúcich sa fyzickej osoby, ale tiež rozširovaním neprípustných hodnotiacich úsudkov o tejto osobe (neprípustnou kritikou žalovaného a jeho konania). V tejto súvislosti je potrebné uviesť, že neoprávnená kritika, v ktorej sú prekročené medze kritiky vecnej (opierajúce sa o nepravdivé skutočnosti a z nich vyplývajúce závery, ktoré túto nepravdivú skutočnosť odôvodňujú) a ktorá nie je primeraná obsahom a formou (záleží tiež na označení jednotlivých javov, forme a označení konania žalobcu a forme charakterizujúcej jeho charakter a vlastnosti) je plne spôsobilá neoprávnené zasiahnuť do osobnostných práv dotknutej osoby. Čo sa týka formy kritiky (najmä použitých výrazov a formulácií), nie je správne ju posudzovať izolovane (abstraktne) od obsahu kritického útvaru (verbálne vyjadrenie), ale z hľadiska primeranosti kritiky je nutné skúmať proporciu medzi formálnym vyjadrením v nej obsiahnutej (prostriedky kritiky) a cieľom kritiky (spoločensky neaprobateľný zámer, ktorého chce žalovaný svojím hodnotením dosiahnuť).

Použitie kritiky odsudzovaním konania a činnosti žalobcu, opierajúc sa o okolnosti, ktoré sú v rozpore so skutočnosťou, predstavuje citelný neoprávnený zásah do práva žalobcu na ochranu svojej osobnosti, pričom tu ide o značnú mieru intenzity neoprávneného zásahu, ktorý má nepriaznivé dôsledky pre žalobcu čo do jeho postavenia v cirkvi a v spoločnosti.

Osočovací útok žalovaného je potrebné skúmať ako celok a nie je možné uspokojiť sa len s tým, či z jednotlivých výrokov majú urážlivú povahu len jednotlivé úseky, vety alebo slová, pretože na jednej strane jednotlivé slová alebo vety na prvý pohľad môžu byť urážlivé, avšak hľadiac k obsahu a zmyslu celej správy túto povahu môžu stratiť, a naopak na druhej strane môžu slová alebo vety, ktoré samy o sebe nemusia byť urážlivé, hľadiac k súvislostiam a zmyslu celej správy založiť najťažšie a najcitelnejšie zásahy do osobnostných práv žalobcu, čo sa stalo aj v tomto prípade. Preto u verbálnych činov je potrebné skúmať nielen ich doslovný záznam, ale aj výklad vnútorného zmyslu a účelu prednesených slov.

Obsah jednotlivých článkov neznesie ani len základné požiadavky na kritiku. išlo jednoznačne o ničím nepodložené osočenie žalobcu zo sprenevery, vedomej spolupráce s ŠtB, z podľahnutia vydieraniu bývalého agenta ŠtB, spolupráce s hnutím Pacem in Terris, porušenia celibátu a sodomie. Je úplne jednoznačné, že o osobe žalobcu sa v jednotlivých článkoch neinformuje inak ako urážlivo a v negatívnych súvislostiach.

Aby mohlo ísť o zásah do práv občana v zmysle ustanovenia § 11 Obč. zák., je potrebné, aby bol objektívne spôsobilý vyvolať následky týkajúce sa osobnosti občana.

Žalovaný ako vydavateľ týždenníka .týždeň zodpovedá v plnom rozsahu za obsah zverejnených informácií.

X.

Podľa § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jej osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby jej bolo dané primerané zadost'učinenie.

Podľa ods. 2 citovaného zákonného ustanovenia pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadost'učinenie podľa odseku 1 najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť

fyzickej osoby alebo jeho vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch.

Z ustanovenia § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka vyplýva, že podmienkou práva subjektu ochrany osobnostných práv na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch je taký zásah do jeho práv, ktorý v značnej miere znižuje jeho dôstojnosť alebo vážnosť v spoločnosti. Prípustnosť peňažnej satisfakcie je teda opodstatnená všade tam, kde je osobnostná ujma spojená s osobitne citeľným znížením postavenia fyzickej osoby v spoločenských kruhoch, kde sa pohybuje, a kde zmenšenie a vyváženie nemajetkovej ujmy nemožno napraviť inak ako cestou primeraného zadostučinenia vo forme peňažného plnenia.

Morálne zadostučinenie formou ospravedlnenia v danom prípade s ohľadom na vyššie uvedené konkrétne okolnosti nepostačuje k tomu, aby bola primerane vyvážená a zmiernená vzniknutá nemajetková ujma na osobnosti žalobcu, nakoľko jeho vážnosť a dôstojnosť v spoločnosti bola difamujúcimi výroky v odvysielanej reportáži znížená v najvyššej miere. Pri úvahe, či sú splnené predpoklady k poskytnutiu náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch žalobcovi podľa § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka, je potrebné predovšetkým prihliadnuť k vysokej intenzite nepriaznivého následku konania žalovaného spočívajúceho v znížení spoločenskej vážnosti žalobcu. Táto intenzita je daná predovšetkým značnou šírkou okruhu pôsobenia tohto následku, teda tým, že difamujúce výroky o osobe žalobcu boli zverejnené na titulnej strane týždenníka .týždeň a následne boli prebraté do ďalších hromadných oznamovacích prostriedkov dostupných širokej verejnosti a ďalej je potrebné prihliadnuť k tomu, že žalobca bol porušením práva na ochranu osobnosti vyššie popísaným spôsobom zasiahnutý v postavení jedného z najvyšších slovenských cirkevných hodnostárov najpočetnejšieho náboženstva na Slovensku a zároveň významnej morálnej autority. V rámci jeho činnosti boli bezúhonnosť a dobré meno žalobcu v cirkevných kruhoch (vrátane samotnej Svätej stolice) podstatne spochybnené a znevážené.

Za daných okolností je možné dôvodne tvrdiť, že by vzniknutú nemajetkovú ujmu vzhľadom k intenzite a trvaniu nepriaznivého následku spočívajúceho v znížení vážnosti žalobcu v spoločnosti pocítovala ako závažnú spravidla každá fyzická osoba nachádzajúca sa na mieste a v postavení žalobcu, a aj preto je naplnená skutková podstata pre vznik nároku na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka.

Pri určení výšky tejto náhrady žalobca vychádzal najmä zo závažnosti vzniknutej nemajetkovej ujmy na právach žalobcu, ktorá je daná mierou intenzity a neobmedzenou dobou trvania nepriaznivého následku. Spomínanému následku konania žalovaného, ktoré bolo charakterizované vyššie, s prihliadnutím ku všetkým okolnostiam, za ktorých k porušeniu práva došlo, je podľa žalobcu adekvátna peňažná náhrada minimálne vo výške 50.000 €, ktorá by mala aspoň čiastočne zmierniť preukázanú nemajetkovú ujmu.

Ďalej je potrebné vziať do úvahy, že obsah jednotlivých žalovaným zverejnených článkov škandalizuje a osočuje žalobcu v období, keď miera jeho vážnosti v slovenskej a medzinárodnej spoločnosti je nadštandardná, keď jeho morálny ako aj materiálny prínos do spoločnosti je viac ako príkladný, a keď požíva najvyšší spoločenský kredit.

Namiesto toho, aby bolo bilancované pôsobenie žalobcu ako arcibiskupa a metropolitu, došlo ku škandalizácii osoby žalobcu hneď niekoľkými, ničím nepodloženými obvineniami a bezdôvodným a neoprávneným uverejnením žalobcovej fotografie ako prílohy k článku priamo nesúvisiacom s jeho osobou, pričom tento článok prináša čitateľovi autorove zistenia o tragických okolnostiach úmrtia kňaza Štefana Poláka.

Žalobca zároveň považuje za svoju povinnosť uviesť, že akákoľvek súdom priznaná náhrada nemajetkovej ujmy, bude obratom po jej prijatí, použitá na charitatívne účely.

XI.

Žalobca preto žiada, aby súd po vykonanom dokazovaní vyniesol tento

rozsudok:

Žalovaný je povinný verejne sa ospravedlniť žalobcovi za neoprávnené zásahy do jeho práva na ochranu osobnosti zverejnením dobre viditeľného, ničím neprekrytého ospravedlnenia veľkými tlačnými písmenami vo veľkosti písma 13 mm (titulok) a 7 mm (text ospravedlnenia) na titulnej strane aktuálneho vydania týždenníka .týždeň do 7 dní od právoplatnosti rozsudku s nasledovným obsahom:

„OSPRAVEDLNENIE MONS. JÁNOVI SOKOLOVI

V čísle 21/2009 týždenníka .týždeň zo dňa 25.05.2009 boli o Mons. Jánovi Sokolovi uverejnené tri články „Podivný svet arcibiskupa Sokola“, „Sokolov tieň“ a „Násilná smrť kňaza Poláka“, v ktorých boli uvedené nepravdivé a osočujúce informácie o Mons. Jánovi Sokolovi, ktoré hrubým spôsobom zasiahli do občianskej cti a ľudskej dôstojnosti Mons. Jána Sokola. Ako príloha článku „Násilná smrť kňaza Poláka“ bola neoprávnene použitá fotografia Mons. Jána Sokola.

Tieto informácie boli nepravdivé a vydavateľstvo W PRESS a.s. sa za ich uverejnenie a neoprávnené použitie fotografie Mons. Jána Sokola a s tým súvisiace zásahy do občianskej cti a ľudskej dôstojnosti Mons. Jánovi Sokolovi ospravedľňuje.“

Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi sumu 50.000 € titulom náhrady nemajetkovej ujmy do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

Mons. Ján Sokol